

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ ДЕОНТОЛОГІЯ В МЕДИЦИНІ ТА ДОГЛЯД ЗА ХВОРИМИ

для здобувачів вищої освіти 1 курсу денної форми здобуття освіти (3.10 р.н.)
освітньої програми «Лабораторна діагностика»

(назва освітньої програми)

спеціальності «224 Технології медичної діагностики та лікування»

(шифр, назва спеціальності)

галузі знань «22 Охорона здоров'я»

(шифр, назва галузі знань)

для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

(назва рівня вищої освіти)

ВИКЛАДАЧІ

ЛИТВИНЕНКО
Ганна Леонідівна

Litvinenko.79anna@gmail.com

1. Назва закладу вищої освіти та підрозділу: Національний фармацевтичний університет, кафедра клінічної лабораторної діагностики.

2. Адреса кафедри: м. Харків, вул. Куликівська, 12, 2-й поверх, т. 057-706-30-73.

3. Веб-сайт кафедри: <http://labdiag.nuph.edu.ua/>

4. Інформація про викладачів:

Литвиненко Ганна Леонідівна

Кандидат медичних наук, доцент кафедри клінічної лабораторної діагностики Національного фармацевтичного університету. Досвід наукової діяльності – 16 років, досвід науково-педагогічної діяльності – 20 років. Читає курси: «Педіатрія з оцінкою результатів досліджень», дистанційний курс «Лабораторна діагностика» » (для спеціальності «Фармація» укр., рос. мовами), «Деонтологія в медицині та догляд за хворими», «Внутрішня медицина з оцінкою результатів досліджень», «Клінічна оцінка лабораторних досліджень». Наукові інтереси: педіатрія, дитячі інфекційні хвороби, внутрішні хвороби, клінічна лабораторна діагностика.

5. Консультації : відбуваються згідно графіка консультацій викладачами кафедри згідно розкладу консультацій онлайн.

6. Анотація освітньої компоненти: навчальна дисципліна «Деонтологія в медицині та догляд за хворими» є основною дисципліною для першого (бакалаврського) рівня зі спеціальності 224 Технології медичної діагностики та лікування, ОПП «Лабораторна діагностика». Підсумковий контроль – семестровий залік.

7. Мета викладання освітньої компоненти: метою вивчення навчальної дисципліни «Деонтологія в медицині та догляд за хворими» є формування систематизованих знань та опанування здобувачами вищої освіти основних прийомів професійної діяльності сестринської допомоги на основі глибокого знання та розуміння особливостей функціонування організму хворої людини, знайомство зі структурою та організацією діяльності основних підрозділів терапевтичного стаціонару, а також із дотриманням принципів медичної етики та деонтології.

8. Компетентності відповідно до освітньої програми:

Soft- skills / Загальні компетентності (ЗК):

- **ЗК1** – Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, здатність вчитися і бути сучаснонавченим
- **ЗК2** – Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях

- **ЗК3** – Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності
- **ЗК4** – Здатність до адаптації та дії в новій ситуації
- **ЗК5** – Здатність приймати обґрунтоване рішення ; працювати в команді; навички міжособистісної взаємодії
- **ЗК6** – Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово; здатність спілкуватись іноземною мовою
- **ЗК7** – Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій
- **ЗК8** – Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків
- **ЗК9** – Здатність діяти соціально відповідально та свідомо

Hard-skills / Фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

- **ФК1** – Навички опитування
- **ФК4** – Здатність до визначення необхідного режиму праці та відпочинку, характеру харчування при лікуванні захворювань
- **ФК6** – Здатність до діагностування невідкладних станів
- **ФК7** – Здатність до визначення тактики та володіння навичками надання екстреної медичної допомоги
- **ФК9** – Навички виконання медичних маніпуляцій
- **ФК11** – Здатність до планування та проведення санітарно-гігієнічних, профілактичних та проти епідемічних заходів, у тому числі щодо інфекційних хвороб
- **ФК14** – Здатність до ведення медичної документації

9. Програмні результати навчання (ПРН):

- **ПРН 1** – здобуття особою загальних та спеціальних фундаментальних і професійно-орієнтованих знань, умінь, навичок, компетентностей, необхідних для виконання типових професійних завдань, пов'язаних з її діяльністю в медичній галузі на відповідній посаді
- **ПРН 2** – знання психофізіологічних особливостей людини, здоров'я людини, підтримки здоров'я, профілактики захворювань, лікування людини, здоров'я населення

Застосування знань та розумінь:

- **ПРН 3** – здатність застосовувати набуті знання, навички та розуміння для вирішення типових задач діяльності лікаря, сфера застосування яких передбачена переліками синдромів та симптомів, захворювань, невідкладних станів, лабораторних та інструментальних досліджень, медичних маніпуляцій
- **ПРН 4** – збір інформації про пацієнта
- **ПРН 5** – оцінювання результатів опитування, фізичного обстеження, даних лабораторних та інструментальних досліджень
- **ПРН 6** – встановлення попереднього клінічного діагнозу захворювання
- **ПРН 8** – визначення необхідної дієти, режиму праці та відпочинку при лікуванні захворювань
- **ПРН 10** – діагностування невідкладних станів, визначення тактики надання екстреної медичної допомоги
- **ПРН 11** – проведення санітарно-гігієнічних та профілактичних заходів

- **ПРН 15** – виконання медичних маніпуляцій
- **ПРН 17** – ведення медичної документації, обробка державної, соціальної та медичної інформації

Формування суджень:

- **ПРН 18** – здатність здійснювати оцінку стану здоров'я людини та забезпечувати його підтримку з урахуванням впливу навколишнього середовища та інших факторів здоров'я
- **ПРН 20** – здатність застосовувати набуті знання щодо існуючої системи охорони здоров'я для оптимізації власної професійної діяльності та участі у вирішенні практичних завдань галузі
- **ПРН 21** – сформованість фахівця з належними особистими якостями, який дотримується етичного кодексу лікаря

10. Статус освітньої компоненти: основна.

11. Пререквізити освітньої компоненти: «Вступ до фаху (історія медицини)», «Українська мова та культура України», «Філософія», «Англійська мова», «Латинська мова та медична термінологія».

12. Обсяг освітньої компоненти: 3 кредити ЕКТС (90 годин): 90 години аудиторних занять, з них – 10 год. лекцій, 60 год. практичних занять; 30 год. самостійної роботи.

13. Організація навчання:

Формат викладання освітньої компоненти: матеріал освітньої компоненти викладається у формі лекційних та практичних занять.

Зміст освітньої компоненти:

Змістовий модуль 1. Деонтологія в медицині та догляд за хворими.

Тема 1. Значення деонтології в підготовці лікаря. Клятва Гіппократа. Евтаназія. Біоетика.

Етика та деонтологія медичного працівника. Взаємовідносини лікаря та хворого. Взаємовідносини медперсоналу між собою, хворими та родичами хворих. Основні принципи загального та спеціального догляду за хворими.

Тема 2. Санітарно-протиепідемічні режими лікувально-профілактичних установ. Методи дезінфекції. Визначення ролі і місця догляду за хворими в лікувально-діагностичному процесі.

Морально-етичні та деонтологічні засади формування медичного фахівця. Основні професійні обов'язки медичного персоналу. Принципи фахової субординації. Основні відділення та допоміжні підрозділи терапевтичного стаціонару. Поняття про лікувально-охоронний, санітарний та лікарняний режими. Функції приймального відділення лікарні. Прийом та реєстрація хворих. Заповнення медичної документації. Транспортування хворих у профільні відділення лікарні. Загальна характеристика терапевтичного відділення, структура і функціональне призначення. Забезпечення санітарно-гігієнічного режиму відділення.

Розпитування та загальний огляд хворого. Визначення загального стану хворого.

Тема 3. Організація роботи відділень стаціонару. Санітарна обробка хворого і транспортування в палату. Особиста гігієна пацієнтів.

Тема 4. Температура тіла, правила вимірювання та реєстрації. Догляд за хворими з гарячкою.

Роль температурного гомеостазу в забезпеченні життєдіяльності організму. Методи вимірювання температури тіла. Термометри, їх будова, зберігання, дезінфекція. Методика вимірювання температури тіла ртутним термометром. Сучасні термометри – електричні, на основі рідких кристалів. Види температурних кривих. Реєстрація температури тіла і

температурних кривих на температурних листках. Догляд за хворими з підвищеною температурою тіла при гарячці та остуді (гіпотермії).

Тема 5. Застосування основних видів лікарських засобів. Внутрішньошкірні, підшкірні та внутрішньомязові інекції. Внутрішньовенне застосування лікарських засобів. Ускладнення інекцій, їхня профілактика.

Тема 6. Спостереження і догляд за хворими з порушеннями серцево – судинної системи. Серце та кровообіг. Оцінка функціонального стану серцево-судинної системи. Основні ознаки серцево-судинних захворювань. Артеріальний тиск. Найпоширеніші захворювання серця: гіпертонічний криз, інфаркт міокарда, хронічна серцево-судинна недостатність.

Тема 7. Спостереження і догляд за пацієнтами з патологією органів-дихання. Основні функції дихання. Типи дихання. Оцінка функціонального стану. Порушення дихання. Надання допомоги. Основні симптоми порушення дихання. Невідкладна лікарська допомога. Бронхіт. Запалення легенів. Захворювання плеври. Бронхіальна астма.

Тема 8. Спостереження і догляд за хворими з порушенням функцій органів травлення. Основні ознаки захворювань травного тракту: біль у животі, відрижка, печія, гикавка, блювання, гостра шлункова і кишкова кровотечі, метеоризм, закреп, пронос. Особливості догляду за хворими з захворюваннями шлунка: гастрит і виразкова хвороба шлунка та дванадцятикишкової кишки.

Тема 9. Спостереження і догляд за пацієнтами з порушенням функцій нирок і сечових шляхів. Клінічні симптоми захворювань сечовидільної системи. Догляд за пацієнтами з порушенням функцій нирок і сечових шляхів. Показання і протипоказання до проведення катетеризації сечового міхура. Види катетерів. Правила взяття сечі для загального і бактеріологічного аналізів та дослідження за методиками Зимницького, Нечипоренка, Аддіса – Каковського та їх діагностичне значення. Надання невідкладної долікарської медичної допомоги при нирковій коліці.

Змістовий модуль 2. Догляд за хворими та невідкладні стани.

Тема 10. Признаки життя та смерті. Стадії шоку. Смерть: визначення, характеристика стадій смерті. Реанімаційні заходи на стадії клінічної смерті. Шок: класифікація, характеристика основних видів шоку (травматичний, анафілактичний, кардіогенний), відмінності від колапсу. «Тріада смерті» від шоку. Реанімаційні заходи та протишокова терапія.

Тема 11. Рани та кровотечі. Невідкладні маніпуляції. Рани: визначення, класифікація. Поняття про кровотечі, причини виникнення. Класифікація кровотеч. Загальні симптоми характерні для всіх видів кровотеч. Методи зупинки кровотеч. Правила накладання джгута.

Тема 12. Вплив на організм високих та низьких температур. Роль температурного гомеостазу в забезпеченні життєдіяльності організму. Методи вимірювання температури тіла. Термометри, їх будова, зберігання, дезінфекція. Методика вимірювання температури тіла ртутним термометром. Реєстрація температури тіла і температурних кривих на температурних листках. Догляд за хворими з підвищеною температурою тіла при гарячці та критичному зниженні температури.

Тема 13. Чужерідні тіла, анафілаксія, укуси тварин. Невідкладні маніпуляції. Інородні тіла. Обструкція дихальних шляхів стороннім тілом. Класифікація. Прийом Геймліха. Техніка надання невідкладної маніпуляції. Анафілаксія. Визначення поняття. Укуси тварин. Невідкладні маніпуляції.

Тема 14. Отруєння. Невідкладні маніпуляції. Отруєння: визначення, основні симптоми. Основні ознаки та симптоми отруєння. Долікарська допомога. Невідкладні маніпуляції при отруєнні кислотами, лугом та угарним газом. Маніпуляції при попаданні токсичних речовин на шкіру та в очі. Протипоказання щодо проведення маніпуляцій при отруєнні. Класифікація харчових отруєнь та їх характерні особливості.

14. Види та форми контролю:

Види та форми контролю:

Поточний контроль: усне опитування, заповнення зошиту, складання тестових завдань,

вирішення ситуаційних задач.

Контроль змістових модулів: перераховуються види контролю (усне опитування, заповнення зошиту, складання тестових завдань, вирішення ситуаційних (розрахункових) задач тощо)

Форма семестрового контролю: **семестровий залік.**

Умови допуску до контролю змістових модулів: Для допуску до контролю змістового модуля 1 необхідна наявність мінімальної кількості балів за заняття змістового модулю 1, для допуску до контролю змістового модулю 2 необхідна наявність мінімальної кількості балів за теми (заняття) та контроль змістового модулю 1 та за заняття змістового модулю 2.

Умови допуску до семестрового контролю: Поточний рейтинг більше 60 балів, відсутність невідпрацьованих пропусків практичних занять, виконання всіх вимог, які передбачені робочою програмою освітньої компоненти.

15. Система оцінювання з освітньої компоненти:

Система оцінювання з освітньої компоненти:

Результати семестрового контролю у формі семестрового заліку оцінюються за 100-бальною, недиференційованою шкалою («зараховано», «не зараховано») та за шкалою ECTS.

Бали з освітньої компоненти нараховуються за таким співвідношенням:

Види оцінювання	Максимальна кількість балів (% від кількості балів за модуль - для змістових модулів)
Модуль 1	
Змістовий модуль 1: Медична деонтологія та догляд за хворими - оцінювання тем (1-4) (робота на заняттях 1-3): робота на заняттях (усне опитування, складання тестових завдань, вирішення ситуаційних (розрахункових) задач); - контроль змістового модуля 1 (складання тестових завдань, вирішення ситуаційних задач)	50 (50 %)
Змістовий модуль 2: Догляд за хворими та невідкладні стани - оцінювання тем (5-9) (робота на заняттях 4-7): робота на заняттях (усне опитування, складання тестових завдань, вирішення ситуаційних (розрахункових) задач); - контроль змістового модуля 2 (складання тестових завдань, вирішення ситуаційних (розрахункових) задач)	50 (50 %)
Семестровий контроль з модуля 1	100

Самостійна робота здобувачів вищої освіти оцінюється під час поточного контролю та під час контролю змістового модуля

16. Політики освітньої компоненти:

Політика щодо академічної доброчесності. Ґрунтується на засадах академічної доброчесності, наведених в ПОЛ «Про заходи щодо запобігання випадків академічного плагіату у НФаУ». Списування при оцінюванні успішності здобувача вищої освіти під час ІСУ НФаУ

контрольних заходів на практичних (семінарських, лабораторних) заняттях, контролю змістових модулів та семестрового екзамену заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу. Виявлення ознак академічної недобросовісності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її незарахування викладачем.

Політика щодо відвідування занять. Здобувач вищої освіти зобов'язаний відвідувати навчальні заняття (ПОЛ «Про організацію освітнього процесу НФаУ») згідно з розкладом (<https://nuph.edu.ua/rozklad-zanyat/>), дотримуватися етичних норм поведінки.

Політика щодо дедлайнів, відпрацювання, підвищення рейтингу, ліквідації академічної заборгованості. Відпрацювання пропущених занять здобувачем вищої освіти здійснюється відповідно до ПОЛ «Положення про відпрацювання студентами пропущених навчальних занять та порядок ліквідації академічної різниці в навчальних планах у НФаУ» згідно з встановленим на кафедрі графіком відпрацювань пропущених занять. Підвищення рейтингу та ліквідація академічної заборгованості з освітньої компоненти здійснюється здобувачами освіти відповідно до порядку, наведеного в ПОЛ «Про порядок оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у НФаУ». Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися усіх строків, визначених кафедрою для виконання видів письмових робіт з освітньої компоненти. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку – до 20% від максимальної кількості балів за даний вид роботи.

Політика щодо оскарження оцінки з освітньої компоненти (апеляцій). Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження (апеляцію) оцінки з освітньої компоненти, отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до ПОЛ «Положення про оскарження результатів семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти у НФаУ».

17. Інформаційне та навчально-методичне забезпечення дисципліни:

Обов'язкова література	<ol style="list-style-type: none"> 1. Догляд за хворими: підручник/ за ред.. О.М Ковальвої, В.М Лісового, С.І. Шевченка, Т.В. Фролової. – К.: ВСВ «Медицина», 2015. – 488 с. 2. Спиця Н.В. Деонтологія в медицині. Навчально-методичний посібник для студентів II курсу медичних та фармацевтичних факультетів. – Запоріжжя: ЗДМУ, 2017. – 60 с. 3. Ковальова О.М. Деонтологія в медицині: підручник (ВНЗ IV р. а.) / О.М. Ковальова, Н.А. Сафаргаліна-Корнілова, Н.М. Герасимчук. - 2-е вид., випр. - К.: Медицина, 2018. - 240 с.
Додаткова література для поглибленого вивчення освітньої компоненти	<ol style="list-style-type: none"> 1. Авраменко О.М. Основи медичної деонтології: [навчальний посібник] / О.М. Авраменко. – Харків: ХДАФК, 2006. – 46 с. 2. Єхалов В.В. Та Ін. Медична Деонтологія Очима Лікаря За Фахом «Загальна Практика- Сімейна Медицина» / В.В. Єхалов, М.Клигуненко, О.Ю. Муризіна //Сімейна Медицина. - 2015. - № 6. – С. 33 – 35. 3. Жовнерчук В., Голумбевська М. Моральна Та Юридична Відповідальність За Незаконне Розголошення Лікарської Таємниці //Журнал Головної Медичної Сестри. – 2015. - № 2. – С.42 – 47. 4. Медсестринська Етика І Деонтологія: Підручник / Н.М. Касевич. — 3-Є Вид., Випр. – К.: «Медицина», 2013. – 200 С.
Актуальні електронні інформаційні ресурси (журнали, сайти тощо) для поглибленого вивчення освітньої	<ol style="list-style-type: none"> 1. http://www.library@nuph.edu.ua — бібліотека Харківського національного фармацевтичного університету. 2. http://www.kh.med.bibc@ukr.net — Харківська державна медична бібліотека. 3. http://www.korolenko.kharkov.com — Харківська державна наукова бібліотека ім. В.Г. Короленка. 4. www.emed.org.ua — медична література. 5. Основи законодавства України про охорону здоров'я : Закон України від 19.11.1992 № 2801-ХІІ. URL: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2801-12. 6. <u>Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення</u> : Закон України від 19.10.2017 № 2168-VIII. URL : http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2168-19.

компоненти	<p>7. Про захист прав споживачів : Закон України від 12.05.1991 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1023-12/print1394382702105452</p> <p>8. Міжнародні керівні принципи етики для біомедичних досліджень на людині / Рада міжнародних організацій медичних наук, 2002 р. URL: http://www.fhi.org/training/fr/retc/pdf_files/cioms.pdf</p> <p>9. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80.</p> <p>10. Кримінальний кодекс України : Закон України від 05.04.2001 р. 2341-III. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2341-14.</p> <p>11. Про захист персональних даних : Закон України від 01.06.2010 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2297-17</p> <p>12. Про доступ до публічної інформації : Закон України від 13.01.2011 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2939-17</p> <p>13. Сайт кафедри Клінічної лабораторної діагностики Дистанційне навчання https://pharmel.kharkiv.edu/moodle/course/view.php?id=3105</p>
Система дистанційного навчання Moodle	https://pharmel.kharkiv.edu/moodle/course/view.php?id=3672

18. Технічне й програмне забезпечення освітньої компоненти: комп'ютери для тестування, пристрій мультимедійний, екран.